

ciciban

O T O N Ž U P A N Č I Č

C I C I B A N

U L J U B L J A N I M C M X X X I I

MUZEJ NOVEJSE ZGODOVINE SLOVENIJE

K 82-1
ŽUPANČIČ Oton
Ciciban

821.163.6-93-1=163.42

000017478

COBISS ©

ILUSTRIRAO NIKOLAJ PIRNAT
IZDALA „UMETNIŠKA PROPAGANDA“.

TISKARNA »SLOVENIJA« V LJUBLJANI. (PREDSTAVNIK A. KOLMAN.)

VESELI KOLEDARI

Mi vrijeme pregledamo
za sebe koledamo,
mijenjamo za ljeto novo
običaja staro slovo:
ništa vas ne prosimo,
mi darove nosimo,
mijeh za smijeh i pune vreće
Ciciban vam nosi sreće
ne zbog lijepe kuće vaše,
već zbog dobre volje naše!

ŽALOSNI KOLEDARI

Pogrbljeni hodimo,
milageru vodimo,
cmizdri, plače, kuka: jao,
što li hoće, Bog bi znao;
nju prodali mi bi rada,
riješili se ovog jada:
tko na rame nju uprti,
mi nećemo biti škrti,
ne treba ni da nam plati,
još i prida ćemo dati
mi pelina buturu,
octa punu čuturu!

ČASNI KOLEDARI

Običaja starih eto,
javljamo vam novo ljeto:
Marija i Božić blagi
drugovi su naši dragi;
to su dani obećanja,
zlatna zvijezda svijetli nama,
držimo se njena smjera,
da nas zloba ne pomjera
budalaša staroga
Heroduša krutoga.

JEDNONOGI DEDO

Pase dedo jednonog,
stado vraća skok na skok,
ovce bijele, koze crne;
kad napase, stado vrne,
i kraj stada stane svoga
naraste mu druga noga.

DJECA PUŠTAJU MJEHURIĆE

Mjesec, zemlja, sunce
bez kotača se okreću
i bez lakih krila lijeću,
do neba se taču
i na granu skaču,
o grančice kucaju
i bez praska pucaju.

VJETRUŠA

Kako vjetruša lijeta?
Ovako, ovako, ovako,
tako vjetruša lijeta,
nebeskim stropom šeta.

Kako vjetruša kruži?
Ovako, ovako, ovako,
tako vjetruša kruži,
nad svijet krila pruži.

Vjetruša melje, kako?
Ovako, ovako, ovako,
Vjetruša zemljom tako
stere ništa lako.

KAD CICIBAN PLAČE

Ciciban se cmizdri, dere
za dvije drage milagere.
Brzo, brzo mijeh za smijeh,
vuci ga po svima,
po svim kutovima,
udri ga o pod, pod strop,
i o stijenu, hop, hop, hop!
Puk! — to puče mijeh,
iz njeg skače smijeh.

PLES KRALJA MATIJAŠA

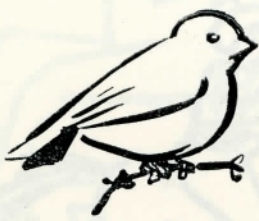
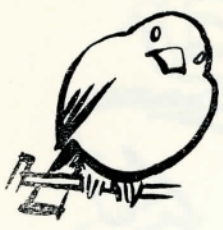
Napred, natrag, glazba svira —
družicu Matijaš bira.
Gore, dolje, kolo hodi —
Matijaš Alenku vodi.
Tri put sredom, pa na kraj:
»Haj, Alenku natrag daj!«
U križ ruke — kriš i kraš —

uteče vam Matijaš!
Petom udri — tok, tok, tok!
Kraljev konjič — skok na skok.

VRAPCI I PLAŠILO

Čiv-čiv, čiv-čiv,
dugo bit ću živ,
živ-žav, živ-žav,
dugo bit ću zdrav:
nasred polja stoje
do tri vreće proje!

Čiv-čiv, živ-žav,
sve u redu? Sve u redu!
Živ sam, zdrav!

Čiv-čiv, čiv-čiv,
pa ja nisam kriv,
živ-žav, živ-žav,
što je čovjek bandoglav
i što dugu metlu ima,
a s njom ne zna da zaklima.

Čiv-čiv, živ-žav!
Sve u redu? Sve u redu!
Živ sam, zdrav!

LISICA

Kokice — stanite,
straha se manite,
teta je došla, ne da se gosti,
došla je da se od vas oprosti.
Ništa vam neće,
u pustinju kreće;
obrijat će glavu, glodati kore,
vodicu piti,
pobožna biti,
s krunicom gledat na nebo gore.
Kokice — stanite,
straha se manite,
pokornica teta od vas se prašta.

KROPLJANI

Kakvi ovo krakani su?
To kovači Kropljani su,
čavlaru su to iz Kroepe,
idu kao mlinske stope:
cop — cop — cop,
lop — lop — lop!

Kakvi to su nabijači?
Kropljanski su to kovači;
čekić im u ruci pleše,
pjesme pjeva, iskre kreše:
plenk — plenk — plenk,
žvenk — žvenk — žvenk!

ZVONOVI

Bim-bim, bim-bim!
Dan ja zvonim vama svim,
na prozore sve ja kucam
pospalcima redom zlim,
bim-bim, bim-bim!

Bam-bam, bam-bam!
Eto, sunce dajem vam,
za njivu vam jedan pehar,
jedan pehar za vaš hram,
bam-bam, bam-bam!

Bom-bom, bom-bom!
Na dugom si putu svom
zalutao, dragi brate,
odvest ću te u tvoj dom,
bom-bom, bom-bom!

ŽABE

Rega, rega, rega, rega,
neprilike sve to teže,
sunce već nam do dna seže,
što će biti iz tog svega!

Kum, kum,
ajde smjelo uza drum,
čuo sam sa juga šum!

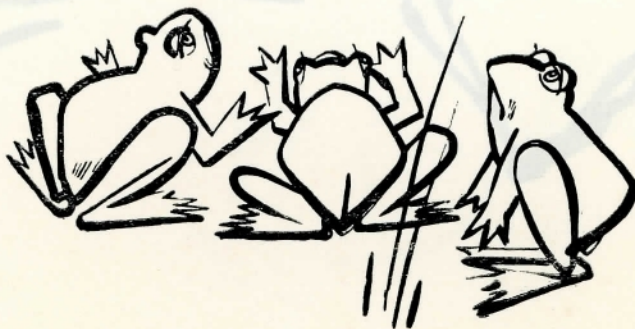
Kvak, kvak,
gle oblaka trak;
gle, oblaka sivih traka,
svaki od njih, mili rode,
nosi nam po vedro vode,
bit će skoro puno mlaka!

Rega, rega, rega, rega,
Bog nas spasi od zla svega.

Kum, kum,
Ajde smjelo uza drum!

Kvak, kvak,
gle oblaka trak!

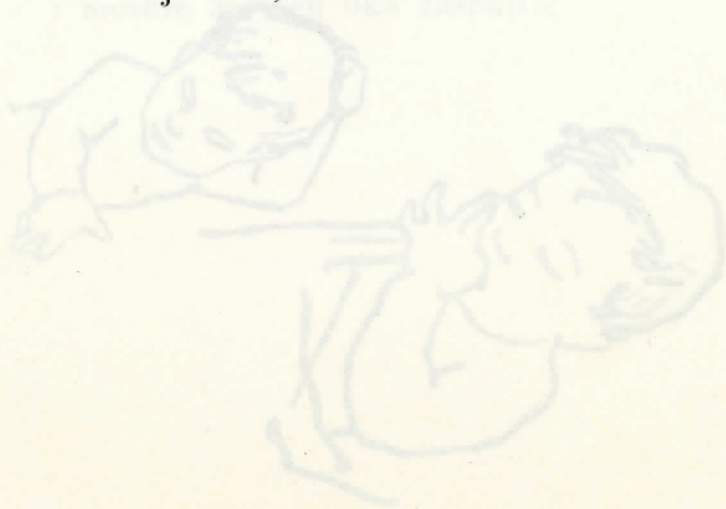

USPAVANKA

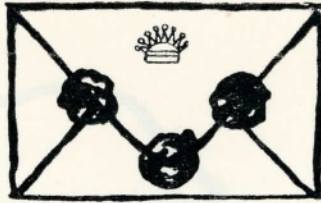
Što je sinku san doneslo?
Ptičje krilo, tanko veslo,
ili kita ružmarina?
Aja tuta, nana nina!

Krilo se umorilo,
veslo se polomilo,
svela kita ružmarina —
aja tuta, nana nina!

Što je sinku san doneslo?
Niti krilo, niti veslo,
niti kita ružmarina,
već pjesmica materina:
aja tuta, nana nina!

PISMO

Došlo nam je pismo iz daleka carstva,
iz daleka carstva, iz tudjeg kraja,
iz tudjeg kraja, od crnačkog kralja,
na bijelome pismu crni pečati.

Kakav nam se nalog u tom pismu daje?
Kakav nalog daje, kakve zapovjedi?
Što on od nas traži, što nam ima reći?
Hajdemo ga, hajdmo odmah čitati!

»Zapovijed je ovo crnačkoga kralja:
Neposlušni redom čujte Cicibani
svi morate odmah na spavanje poći
i morate za tren oka zaspati!«

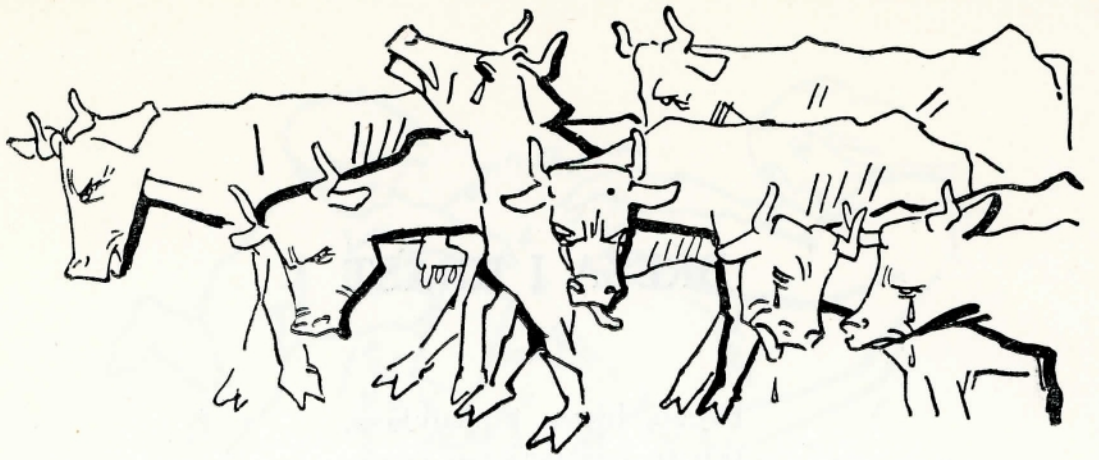
BREZA I HRAST

Brezo, brezo tankovlasa,
tko to češlja kose tvoje,
da ti tako lijepo stoje?
Da li majka, ili sestra,
ili vila iz planine?

Niti majka, niti sestra,
niti vila iz planine,
već podnevna tiha kiša,
laki vjetar iz daljine.

Hrastu, kose kudrave,
tko ti guste kose mrsi,
da su tako kuštrave?
Zar mačeha zla,
il sto dušmana?

Ni mačeha zla,
ni sto dušmana,
mrse mi ih vihori
sred noći o ponoći.

PASTIRI

Bilo je sedam godina zlih,
bilo je sedam paša pustih,
bilo je sedam krava suhих.

Sedmero nas je pastira,
sad krave tuste gonimo,
na dobru pašu hodimo,
a frula nam nebo dira.

Preturili mi smo ljeta sedam,
preturili sedam godina zlih,
izdržali sedam paša pustih,
napasli sedam krava suhих,
a rekao nije »joj« nijedan!

ZELENI JURAJ

Zeleni Juraj dugom se paše;
veselo, sretno selo je naše:
eno za vodom niz livade jaše.

Glavom namigne — trava se digne,
lice okrene — grane zelene,
okom kreće — procvate cvijeće.

Jurju zeleni, ostani s nama,
gle vina i pjesme sred našeg hrama,
bit će ti drago, a milo nama.

O, dobri ljudi, bez tuge i jada!
zdravice s vama pjevo bih rada,
al pustoš Goricom Slovenskom vlada.

Svjetlo vam lice, misli najbolje!
Ostao kod vas drage bih volje,
Al pusto u Koruškoj stoji još polje.

Pusta su polja, mraz, ledene noći,
tamo me zovu, sad moram poći,
do godine ja ću opet vam doći.

Konja podbode, dah pramaljeća
sag za njim stere svježine i cvijeća,
da nas Jurja Zelenog sjeća...

PROLJETNA LADJA

Suviše nam te miline
sa proljećem tim;
vozimo ga u daljine,
hajd na ladju s njim!

Potrgajmo zelen živu,
što je prosu maj;
ti oberi mladu njivu,
ti oplijeni gaj.

Ove lijepe cvjetne kite
amo, napred daj;
mrežom grana opletite
vitki jarbol taj.

Nosimo od našeg cvijeća
ružmarin u svijet,
domovine nek nas sjeća
taj lijepi cvijet.

Tu ptičicu, što skakuće,
s gnjezdom daj na krov!
Slovenski nam nek cvrkuće
kao zvončić nov.

Gdje je put do onog kraja,
gdje je noć i dan
svijet na Božić i sred maja
ledom okovan?

Šubaraši tu tavore
život nesretan,
sred ledene snježne gore
huću u svoj dlan.

Dosta nam je te miline
sa proljećem tim;
vozimo ga u daljine,
hajd, na ladju s njim!

CICIBAN I PČELA

Sa neba leti pčelica,
leti, leti sve niže,
sve niže i sve bliže
sa neba leti pčelica.

»Otkud i kuda, pčelice,
nose te krila laka
stazama bistroga zraka?
Otkud i kuda, pčelice?«

»»Gdje je taj mali Ciciban,
koji pravi galamu,
i ljuti svoju mamu,
gdje je taj mali Ciciban?««

»Tu kad bi bio Ciciban,
što bi s njime bilo,
pčelice, svijetlo krilo,
tu kad bi bio Ciciban?«

»»Tu kad bi bio Ciciban,
žalcem bi ga smjelo
ubola ja u čelo,
tu kad bi bio Ciciban.««

»Tad plakao bi Ciciban,
vikao iz sveg grla,
sva zemlja bi ga čula,
tako bi plako Ciciban.«

»»O, neka plače Ciciban,
više, vrišti, huče,
zvoniti poslije tuče
ne pomaže ti, Ciciban.««

»Zar misliš da bi plako sam?
Uz mene i mama moja
plakala bi bez pokoja,
zar misliš da bi plako sam?«

»»Zar i mama onda plače,
kad Ciciban skače
i podere nove hlače,
zar i mama onda plače?««

»Kad hlače dere Ciciban,
mamica ih zašije,
a tata mu nabije
cvijetnim prutom stražnju stran.«

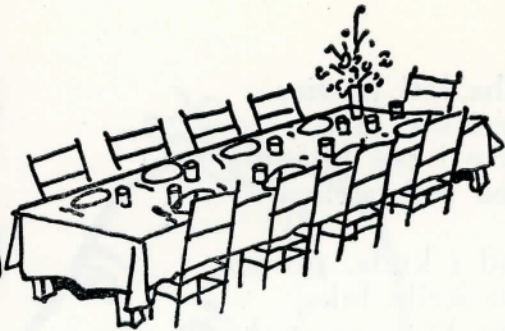
»»Zbunio si me, Ciciban;
ne znam što sam došla,
zašto na put pošla,
zbunio si me, Ciciban.««

»O, reći će ti Ciciban,
zapitaj ga samo,
što si došla amo;
ne laže nikad Ciciban.«

»»Ne laže li Ciciban,
tad ga volim i ja,
nek skače i razbija;
ne laže li Ciciban.««

I: »Cici — Cici — Ciciban!«
pjesmu pčela niže,
sve više se diže,
a za njom gleda Ciciban.

POZIV

Prijatelji stari, pravo poštenje —
 dodjite k nama na proštenje!
 Mnogo smo puta kod vas već jeli,
 jednom bi ljubav vratit vam htjeli.
 Sve je već spremno: sve zdjele naše,
 noževi, viljuške, u redu su čaše;
 a vi donesite sa sobom jela,
 dobrih jela, kolača bijela,
 pa ćemo jesti, pjevati, piti,
 prijatelji stari veseli biti!
 Prijatelji stari, pravo poštenje —
 dodjite k nama na proštenje!

MEDVJED S MEDOM

Skoči, brate, na medvjeda!
— Zašto, ej?

Ukrao nam lonac meda.
— Zašto, ej?

Gladni su mu medvjedići.
— Zašto, ej?

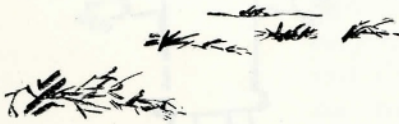

Još su prazni svi grmići.
— Zašto, ej?

Jer ne mogu cvasti sada.
— Zašto, ej?

Mogao bi snijeg da pada.
— Zašto, ej?

Bura gorom huče, veje.
— Zašto, ej?

Jug suzbiti ne može je.
— Zašto, ej?

Jer to nije božja volja.

— Brate, hej:

Božja volja ponajbolja.
Neka Jug na Buru mahne
i proljet na zemlju dahne,
rode cvijet i plod grmići,
najedu se medvjedići:
tađ ću skočit za medvjedom
pa mu uzet lonac s medom! —

STARI MEDO

Brunda gunda, brunda gunda —

stari Medo gleda:

zdjela puna meda!

Stari medo — bistra glava:

zdjela prazna — Medo spava ...

Brunda gunda, brunda gunda —

Medo njuška, gleda:

zdjela puna meda!

Kada vidi takve stvari,

rado pleše Medo stari!

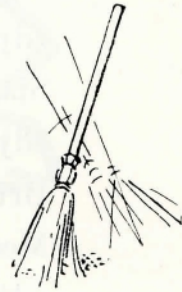
Brunda gunda, brunda gunda —

Medo njuška, gleda:

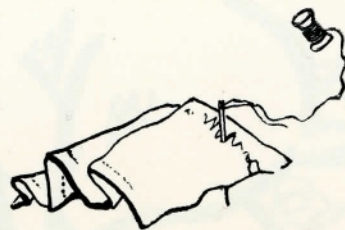
Zdjela puna meda!

LENKA

Lenka šeta —
metla pometa;

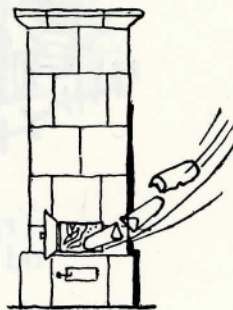

Lenka počiva —
igla joj šiva;

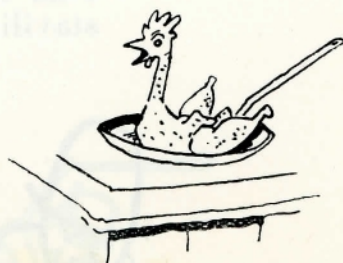
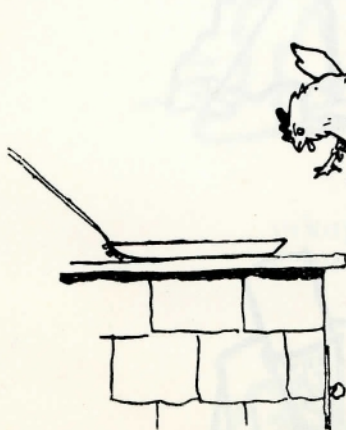

Lenka pred dvori —
peć se razgori,

a sam pijetlić
skoči u kotlić,
u tepsiju legne,
glavu istegne:

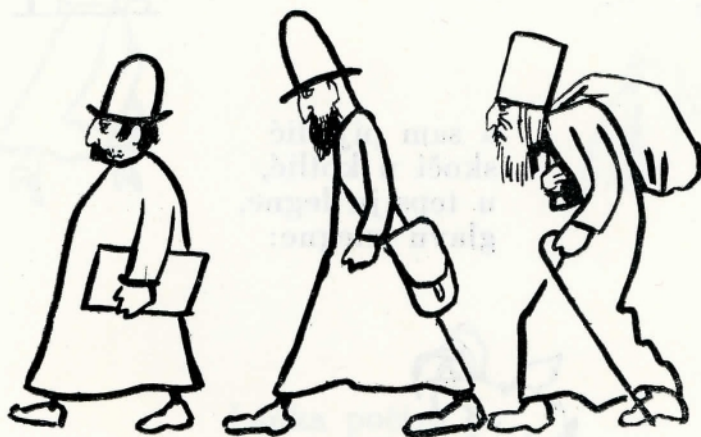

»Lenčika, Lenka,
kikiriki!
već sam pečenka,
žuri se, žuri
k objedu ti!«

ZLATO U SELU BLATO

Trgovci došli s novcima
od šale u Blato zaista,

i na trg posred blata
stavili lonac zlata,

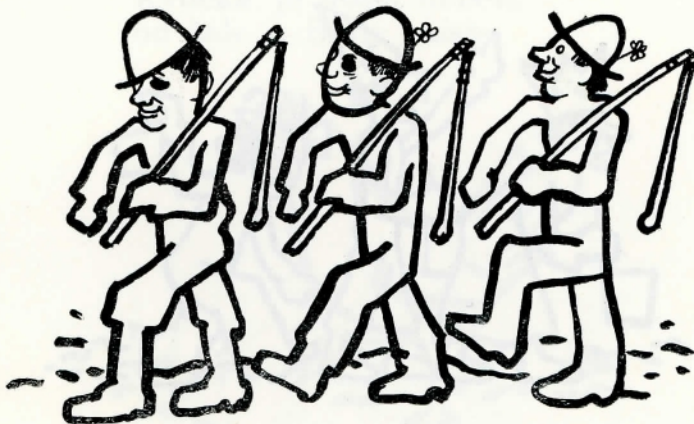

pa, haha, dalje zaista,
trgovci pošli s novcima.

Slijepci došli s mlatima
od šale u Blato zaista,

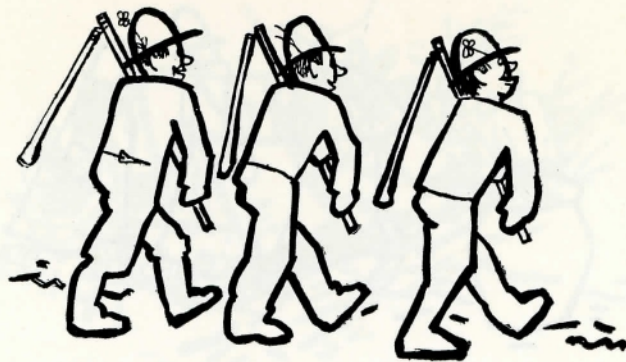

pikapoka lupali,
i lonac razlupali,

pa, haha, dalje zaista,
slijepci pošli s mlatima.

Budale došle s kablima
od šale u Blato zaista,

priskočili su zlatu,
rastresli ga po blatu,

pa, haha, dalje zaista,
budale pošle s kablima.

Kvočka je došla debela
od šale u Blato zaista,

potapkala sve blato,
pozobala sve zlato,

pa, haha, dalje zaista,
pošla kvočka debela.

I Blatničani skupljeni
odlučili složno zaista:

»Ta koka kokodaja
nest će zlatna jaja!«

I tad su pili zaista
svi Blatničani skupljeni.

ZVJEZDOZNANSTVO

Cicibančić gledi:
sunce baš po sredi
u zlatnoj zdjeli sjedi.

Sred sunčane sreće
zemlja krugom šeće.

Oko nje mjesec mali
plovi ko u šali.

Zemlja i sve zvijezde
na uzdama sunca
oko njega jezde.

Sunce ravna svima
zvijezda putovima.

Bog sunce ukrade,
svijet u propast pade. —

Cicibančić gleda:
sunčana prazna zdjela;
glava mu se smela.

MJEHURIĆI

Cicibanus,
on je danas
Coprijanus:
baja, vrača, čini čare,
on iz lonca dijeli dare!

Prvo, sunce!
Kome sunce?
Sunce Bogu:
niz njegove svete dlane
sije slava na sve strane.

Zatim mjesec!
Kome mjesec?
Mjesec mami:
da joj dugo vrijeme nije,
kada noću kraj nas bdije.

Treće — zemlja!
Kome zemlju?
Zemlju ocu:
Orat će je, zasijati
i pogaču nama dati!

USPAVANKA

Što zvjezdana cesta sja?
Po njoj idu brata dva;
nisu to dva brata mila,
andjeli su zlatnih krila;
za ruke se vode,
tiho, lako hode
da nam sanak ne poplaše:
spavat mora dijete naše.

VJEVERICA

Ej, grančice orahova,
ti grančice ljeskova,
savi se, gani se,
prema meni nagni se,
daj mi orah,
daj mi lešnjak,
zar još uvijek ne znaš ti,
kog ću s njima gostiti?
Ne ćeš li se saviti,
ja ću na te skočiti,
otrest ću te,
obrat ću te,
a lešnjake i orahe
Cicibanu ja ću dati,
da si s njima sladi usta,
ti grančice prkosnice
ostati ćeš gola, pusta.
Smuk — smuk — smuk!
Sa suhoga na zeleno,
odavle na cvijetni rod,
a s cvijeta na zreli plod —
Smuk — smuk — smuk!

CICIBAN — CICIFUJ

Ciciban trči u sunčan dan;
guštarom znana ptica se javlja,
svakog ga dana lijepo pozdravlja:
Ciciban, Ciciban, Ciciban,
Cicibane, dobar dan!

Ciciban, što je to danas, čuj!
Što ti to danas ptičica pjeva?
Dubravom, slušaj, cijelom odmjeva:
»Cicifuj, Cicifuj, Cicifuj,
Cicifuj, fej i fuj!«

Ciciban misli: »Zašto sad fuj?«
ali kad pogleda na svoje ruke,
tada se sjeti: »Eto ti bruke,
danas se nisam umio, fuj,
danas sam zaista Cicifuj!«

Tu protiče potok bistar ko dan
kroz kamenje vije se, vere,
Ciciban u njem ruke opere,
a ptičica zapjeva: Ciciban,
Cicibane, dobar dan!

TURČIN

Dug je nos, turski nos,
bradavica pun,
krive čizme, turske čizme,
ko na Savi čun.

Ali fes, makov cvijet!
Pojas kao san!
Ej, taj pês, turski pês —
dugom povezan.

Ture, daj mi fes i pês,
nek mi je u slast,
nos i čizme nosi sam
u slavu i čast!

CICIBAN SLUŠA OČEV SAT

U igrački zlatnoj, što je ovo, tata?
Udarci se laki neprestano čuju.
— Kovači su božji, zvuk njihova bata,
Cicibane, oni tu vrijeme kuju.

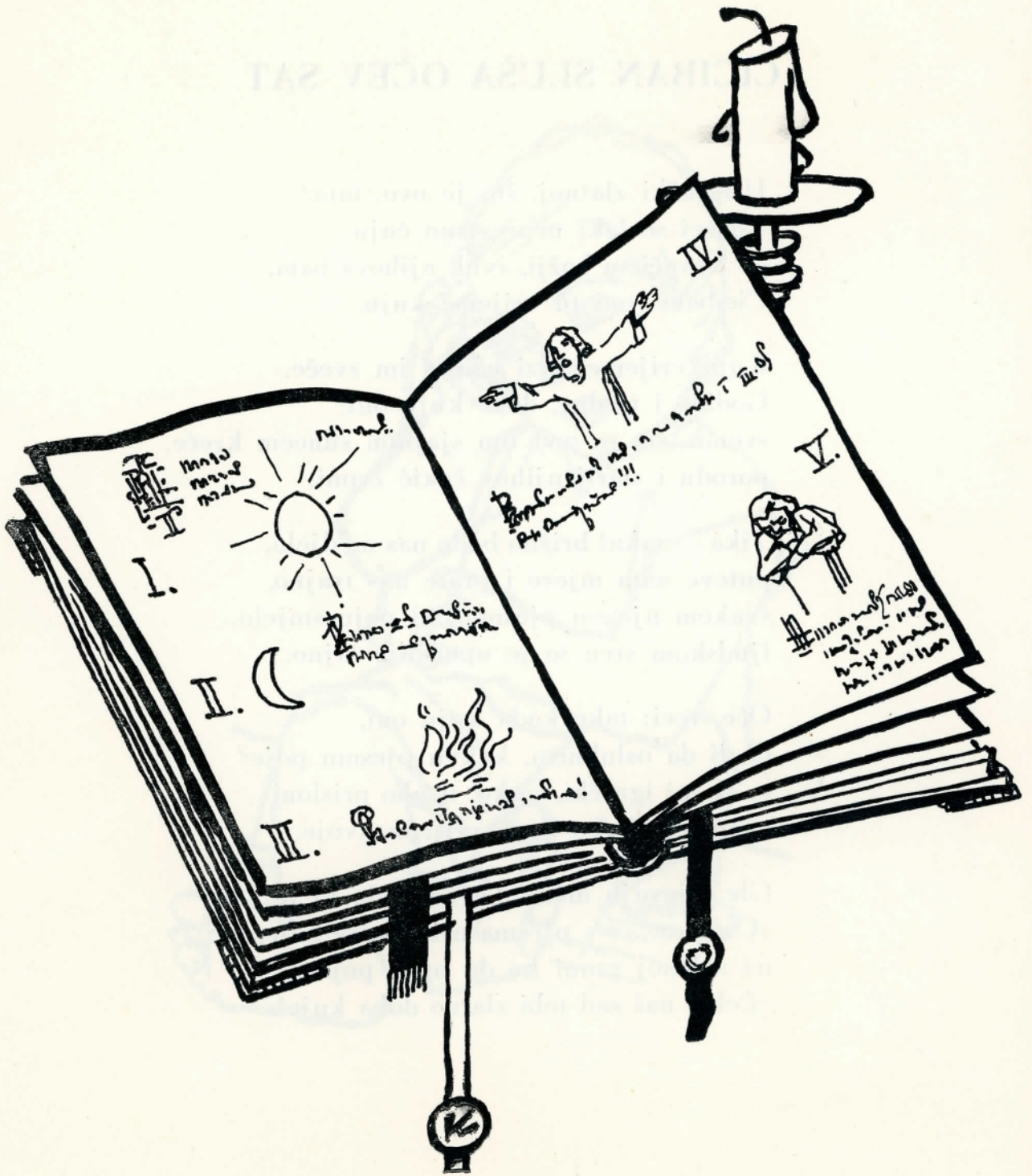
Kuju vrijeme, brzi udarci im zveče.
Godine i tjedne, dane kuju oni;
svemu, što se pod tim sjajnim suncem kreće,
porodu i smrti njihov čekić zvoni.

Tika — taka! brižno bude nas na djelo,
puteve nam mjere i prate nas trajno,
svakom njegovu pjesmu oni poju smjelo,
ljudskom srcu to je upućenje tajno.

Oče, reci: tako kada kuju oni,
da li da osluhnem, kakvu pjesmu poje?
— K toj igrački, sinko, ti uho prisloni
i čuti ćeš kako kuju vrijeme tvoje.

Gle, pjevaju meni! Divno čudo to je!
»Cicibane!« — pjesma njihova se čuje,
na zelenoj grani ko da ptica poje:
»Čekić naš sad tebi zlatno doba kuje!«

NAŠA SVIJETLA

Ajde, reci, Ciciban:
što je naše prvo svijetlo?

Prvo nam je svijetlo sunce:
cijelom svijetu zlatna svijeća,
ciljeva nas zlatnih sjeća.

Za goru je zašlo sunce;
ajde, reci, Ciciban:
što je naše drugo svijetlo?

Drugo nam je svijetlo mjesec:
noć nas stigla u daljini,
našli put po mjesečini.

Za goru je zašlo sunce,
mjesec sjeo za vrhunce;
ajde, reci, Ciciban:
što je naše treće svijetlo?

Treće nam je svijetlo vatra:
kraj njezinog sjedi žara
družina uz gospodara.

Za goru je zašlo sunce,
mjesec sjeo za vrhunce,
ognjište u kući eno
već je davno pogašeno;
ajde reci Ciciban:
četvrto nam svijetlo što je?

Četvrto nam svijetlo riječ:
kroz narode svijetla hodi
dušu k duši tajno vodi.

Za goru je zašlo sunce,
mjesec sjeo za vrhunce,
ognjište u kući eno
već je davno pogašeno,
ostao si i bez riječi;
ajde, reci, Ciciban:
što je naše zadnje svijetlo?

Zadnje nam je svijetlo duša:
sve je tamno, duh nam sije,
k Bogu pute da otkrije.

CICIBAN JE ZASPAO

Pospan
nam je
Ciciban.
Dajte posteljinu —
meku mahovinu;
pokrivaljku novu —
granu jablanovu.
S gore vjetar piri,
jablan grane širi,
savija se grana,
skriva Cicibana:
lišćem zavejava,
cvijećem posipava.

Bill N. S.

NA RASTANKU

Što kaže ptica, kad u zrak se vije?
»Na nebu nigdje granica nije!«
Rekoše val mi i jedra vita:
»Otkud smo? To nas nitko ne pita!«
Nešto u meni reći bi htjelo:
»Zašto ne ideš u svoje selo?
Preko zelene istarske gore
tamo dolje na svoje more!«
Zar ne smije riječ naših predja
slobodna preko starih nam medja?
Ta, gdjegod je lijepi govor naš znan,
svuda je doma i Ciciban —
Al tamo dolje kada zavirim,
strah me uhvati i brzo zažmirim...

K 82-1

ŽUPANČIČ Oton

Ciciban

821.163.6-93-1=163.42

000017478

COBISS ◉